

Gfv.IV.30.230/2012/7.szám

A Kúria a dr. Ormai Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a Zolnay Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű és II. rendű alperesek ellen számadásra kötelezés iránt a *Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság* előtt 21.G.40.161/2011. számon megindított és a Debreceni Ítéltábla Gf.III.31.061/2011/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 14. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás értelmében a felperes 2004. június 16-tól 2009. december 28-ig kültagja volt az I.r. alperesi betéti társaságnak, amelyben tagsági viszonyát azonnali hatályú felmondással szüntette meg. A II.r. alperes a cég alapítása óta egészen 2010. július 21. napjáig az I.r. alperesi társaság beltagja és egyben vezető tisztségviselője volt. A felperes a felmondásában megjelölte a tagsági jogviszonya

megszűnésére tekintettel támasztott anyagi követelését is. Eszerint arányos osztalékot kért a 2008. évi mérleg adatai szerinti 2.420.000 forintos eredménytartalékból és az 1.473.000 forint mérleg szerinti eredményből, továbbá igényt tartott a 3.943.000 forint összegű saját tőkéből ráeső 55 %-ra, azaz 2.169.000 forintra. A felmondásban jelezte, hogy a követelt összegbe elfogadja beszámítani az .. forgalmi rendszámú Renault típusú tehergépkocsit, természetbeni kiadással (250.000 forint), valamint az átalakuláskor befizetett 400.000 forint összegű kölcsönt. Felszólította az alperest, hogy az elszámolásban jelzett követeléseit három hónapon belül fizesse meg. A felperes 2010. januárjában törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelmet is előterjesztett, ezt azonban a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság, mint Cégbíróság végzéssel elutasította. Ennek indoklásában tájékoztatta a felperest, hogy a tagsági jogviszony megszűnését követő elszámolás polgári peres eljárásra tartozik.

A felperes többször módosított kereseti kérelmében a Gt. 102. §-a alapján kérte annak megállapítását, hogy az I.-II.r. alperesek irányában számadási kötelezettséggel tartoznak. A felperes jelezte, hogy a számadás teljesítését követően fog dönteni arról, hogy kérje és milyen összegben az alperesek pénzfizetésre kötelezését. A marasztalási kereset előterjesztésének hiányát azzal is magyarázta, hogy nem kívánta felvállalni az ezzel járó eljárási illeték megfizetését, valamint a bizonyítási eljárással felmerülő költségek előlegezését. Az I.r. alperes nem vitatta a számadási kötelezettség fennállását, vitatta azonban azt, hogy a felperesnek lehetősége lenne ilyen kereseti kérelmet előterjeszteni anélkül, hogy az alpereseknek a pénz megfizetésére kötelezését is kérné. A II.r. alperes a vele szemben előterjesztett számadási kötelezettség megállapítására irányuló kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét részben alaposnak találta és ítéletében megállapította, hogy az I.r. alperesnek elszámolási kötelezettsége áll fenn a felperessel szemben a betéti társaság 2009. december 29-ei állapota szerint. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Az I.r. alperest kötelezte, hogy perköltséget fizessen a felperesnek, míg a felperest arra, hogy a II.r. alperes részére fizessen perköltséget. Az elsőfokú bíróság a peres felek egyező előadása, valamint a törvényességi felügyeleti eljáráshoz csatolt cégiratok alapján tényként állapította meg, hogy a felperes tagsági jogviszonya azonnali felmondással 2009. december 29-én megszűnt, ezért az I.r. alperesi betéti társaságnak a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 102. § (1) és (5) bekezdése alapján kell a felperessel elszámolnia. A felperes az elsőfokú eljárásban végül is marasztalási keresetet nem terjesztett elő, ezért tartalma szerint a kereset számadási kötelezettség megállapítására irányul. Megállapította: mivel a Gt. 102. §-a szerint az elszámolási kötelezettség a társaságot terheli és a beltagot nem, ezért kizárt a II.r. alperesnek az I.r. alperessel egyetemleges kötelezése, így az elsőfokú bíróság a II.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmet elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletében

az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperes olyan tartalmú fellebbezést terjesztett elő, amelyen úgy kérte megváltoztatni az elsőfokú bíróság ítéletét, hogy azt az ítélet tábla részítéletnek tekintse, mellőzze a felperes kötelezését a II.r. alperes részére a 10.000 forint perköltség megfizetésére. Kötelezze az alpereseket egyetemlegesen, határidőt szabva az elszámolás teljesítésére, majd kötelezze az elsőfokú bíróságot arra, hogy újabb részítéletben döntsön az alperesek marasztalásáról. A jogerős ítélet megállapította: az elsőfokú bíróság helyesen bírálta el a felperes keresetét számadási kötelezettség megállapítása iránti keresetként. A felperes az elsőfokú eljárásban ténylegesen marasztalási keresetet nem kívánt érvényesíteni az alperesekkel szemben, ezért az első fokú bíróság jogszerűen állapította meg az I.r. alperes számadási kötelezettségét és arról is helytállóan döntött, hogy a II.r. alperest ilyen elszámolási kötelezettség nem terheli. A jogerős ítélet a fellebbezési kérelemben vázolt igényt úgy minősítette, hogy az alapvetően téves perjogi felfogást tükröz és ezért teljesíthetetlen. A felperesnek a törvényben rögzített anyagi jogi igénye érvényesítésére (a társaságnak valamennyi kilépő taggal el kell számolnia), lehetősége van az ellenfél pénzügyi teljesítését kiváltó és végrehajtható marasztalási kereset indításával, és egy másik önálló kereseti forma választásával, azaz a számadási kötelezettség megállapítása iránti keresettel. Az elsőfokú eljárásban a felperes ez utóbbi megoldást választotta. A másodfokú bíróság elutasította a felperesnek arra vonatkozó bizonyítási indítványait, hogy szerezze be a felperes által kezdeményezett büntetőügy iratait, illetve a cégbíróági iratokat azért, hogy „rálátása legyen a peres felek közötti jogvitákra”. A jogerős ítélet kifejtette: a rendelkezésre álló adatok alapján is lehetséges volt a fellebbezés érdemi elbírálása, ráadásul a fellebbezési szakaszban új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására csak akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás, valamint új határozat hozatalára kötelezést. Kérte továbbá, hogy a Kúria a megismételt eljárásra másik megyei bíróságot jelöljön ki. A felülvizsgálati kérelemben előadta, hogy nem történt meg keresetének teljes kimerítése, keresetét „leredukálták”, komoly határidő mulasztások történtek a bírósági eljárásban és indokolatlanul mellőzték az általa beszerezni kért iratokat, ténylegesen nem történt meg az elszámolás. A felperes a felülvizsgálati kérelmében ismételten előadta: az eljáró bíróságnak külön részítéletet kell hoznia a számadási kötelezettségről, gondoskodnia kell a számadási kötelezettség végrehajtásáról és ezt követően külön döntést kell

hoznia a konkrétösszecszerű marasztalási igényről. Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérték. Előadták, hogy a jogerős ítélet a felperes fenntartott keresetét teljes körűen elbírált, a felperesnek nem volt marasztalásra irányuló keresete, így erről az eljárás bíróságok nem is dönthettek.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A jogerős ítélet felülbírálata szempontjából nincs jelentősége azoknak az állított jogsértéseknek, amelyeket a felülvizsgálati kérelem szerint az eljárás bíróságok a per megindítását megelőzően elkövettek, így azokkal a Kúria érdemben nem foglalkozott.

A felülvizsgálati kérelem lényegi álláspontja szerint a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 102. §-a felülírja a Pp-nek a keresetre, a keresetek elbírálására és a részítélet hozatalára vonatkozó rendelkezéseit, azaz a felperes álláspontja szerint a Pp. szabályaitól függetlenül, a Gt. alapján volt arra lehetősége, hogy előbb az alperest számadásra kérje kötelezni, majd a per során az alperes(ek) által megejtett számadás birtokában érvényesíthette volna a marasztalásra irányuló igényét.

Ez a felülvizsgálati álláspont téves. A Gt. hivatkozott rendelkezése a Pp-nek az eljárással kapcsolatos rendelkezéseit semmilyen vonatkozásban nem írja felül. Annak kizárólag abból a szempontból van jelentősége, hogy a Pp. 123. §-a alapján lehetővé teszi a fél számára - marasztalási igény nélkül - számadási kötelezettség megállapítása iránti per indítását. A fél természetesen nincs elzárva attól, hogy a számadási kötelezettség megállapítása iránti perrel együtt esetleg nyomban kérje az alperes marasztalását is, függetlenül attól, hogy a marasztalás iránti igény összecszerűségét a még meg nem ejtett számadás esetleg nem támasztja alá.

A jelen perben azonban egyértelműen megállapítható: a felperes a 9. sorszámú jegyzőkönyvbe foglaltan úgy nyilatkozott, hogy kizárólag számadási kötelezettség megállapítását kéri az alperesek terhére, marasztalásra irányuló igényt ebben a perben nem kíván érvényesíteni. A kereset meghatározása a felperes joga és rendelkezése. E rendelkező percseladményből az következik, hogy a felperesnek nem volt több kereseti kérelme. A számadásra kötelezés tekintetében a jogerős ítélet a keresetnek megfelelően határozott az I.r. alperes vonatkozásában és ezáltal a per teljes egészében, érdemi ítélettel, véglegesen lezárult. A Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítélet hozatalának csak olyan esetben van helye, ha a kereseti kérelem egyes elkülöníthető részéről vagy egyes kereseti kérelmekről további tárgyalás nélkül már döntés hozható. Annak tehát, hogy a bíróság részítélettel határozzon, az a kogens

jogszabályi feltétele, hogy a kereseti kérelemnek legyen elkülönítetten elbíráلható része, vagy több kereseti kérelem legyen. Ilyenek hiányában részítélet hozatalára nincs lehetőség.

Az az eljárás pedig, amit a felperes álláspontja szerint a Gt. megenged, nevezetesen, hogy részítélettel marasztalja a bíróság számadásra az alperest, majd ennek a per folyamatban léte alatt történő megejtését követően terjeszthesse elő marasztalásra irányuló keresetét, a Pp. szabályai szerint nem megengedett, ilyen eljárásra nincsen lehetőség. Téves tehát a felperes álláspontja, amely szerint a jogerős ítélet eljárási szabályt sértett volna, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem tekintetében a felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a perköltség megfizetésére. Az I.-II.r. alperesi képviselő munkadíja a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján került megállapításra. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles megfizetni a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. március 20.

Dr. Mészáros Mátvás sk. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád sk. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. bíró

A kiadmány hitelél:

Vné

tisztviselő